

Nr 764

Av herrar Nygren och Nilsson i Svalöv, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 162, med förslag till lag om ändring i butikstängningslagen den 21 juli 1948 (nr 608).

I Kungl. Maj:ts proposition nr 162 har föreslagits ändring av butikstängningslagen när det gäller kommuns rätt att besluta om avvikelser från affärstiderna, rätten att hålla butikerna öppna för demonstration på kvällstid samt rätten till försäljning från automatapparat.

Departementschefen har i propositionen hänvisat till »att särskilda sakkunniga 1954 fått i uppdrag att verkställa utredning om arbetstidens längd och förläggning i syfte att uppnå en allmän förkortning av den lagstadgade arbetstiden. I detta uppdrag ingår bl. a. att undersöka, om inte tiden är inne för en mindre stel butikstängningslagstiftning, som gör det möjligt att tillgodose såväl arbetstagarnas önskemål som allmänhetens rimliga krav på betjäning». Med hänsyn till att nämnda utredning sålunda bl. a. har till uppgift att företa en översyn av butikstängningslagen synes det ha varit naturligt om de problem som nu behandlats upptagits inom kommittén samtidigt med övriga spørsmål rörande butikstängningslagens framtida utformning. Detta förefaller än mer naturligt mot bakgrunden av vad som sagts i direktiven för utredningen, nämligen att utredningen inte bör »tveka att framlägga delresultat av sitt arbete inför offentligheten utan att avvakta den tidpunkt, då ett slutligt förslag kan framläggas», samt med hänsyn till att utredningen enligt uppgift i 1956 års riksdagsberättelse beräknar att kunna avlämna ett första betänkande under loppet av 1956.

Vid bedömandet av det framlagda förslaget bör hänsyn tagas bl. a. till arbetstagarnas önskemål. Vidare må framhållas att det för de större företagen föreligger helt andra problem än som i förevarande sammanhang kan komma att uppstå för utövare av mera begränsad butiksrorelse där anställd arbetskraft saknas. Under det att större företag utan olägenheter kan anpassa sig och draga fördel av en butikstängningslagstiftning som medger öppethållande till klockan 21.00 en dag i veckan, kommer s. k. enmansföretagare att lida betydande olägenheter antingen i form av utökad arbetsbörda eller försvagad konkurrenskraft. Det är inte vår mening att här taga upp dessa spørsmål i hela deras vidd, men det har syntts oss angeläget att påpeka önskvärdheten av att även detta problem beaktas vid behandlingen av en ändrad butikstängningslagstiftning.

Intresset inom detaljhandeln för försäljning av olika varor från auto-

matapparat har enligt vad som framhållits av varudistributionsutredningen ökat. Det kan därför förmodas, att innehavare av butiker satt upp eller kommer att sätta upp automater i den utsträckning detta är företagsekonomiskt motiverat. Något skäl att ytterligare stimulera denna form av handel torde därför icke föreligga.

För tobakshandelns del föreligger speciella omständigheter vilka bör beaktas i förevarande sammanhang. Den omfattande regleringen av tobaksförsäljningen har i hög grad gynnat uppkomsten av specialaffärer inom denna bransch. Det kan med fog antagas att en betydande del av dessa specialbutiker icke uppstått om konkurrensförhållandena varit likartade med dem som råder på den övriga marknaden. En övergång till friare automathandel i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag synes mot bakgrunden härav kunna medföra kännbara konsekvenser för denna speciella kategori av yrkesutövare.

Hittills gällande butikstängningslagstiftning har utformats så, att man förhindrat uppkomsten av s. k. automatbolag, dvs. företag som driver försäljning enbart från automatapparater utan att driva butikshandel. Ingenting synes härefter ha framkommit som gör att denna linje bör övergivas.

Kvar står således det faktum, att den reguljära detaljhandeln torde ha större förutsättningar att betjäna allmänheten med varor på ett tillfredsställande sätt genom automathandel än t. ex. automatbolagen. Endast genom köp i kända butikers automater torde nämligen den köpande allmänheten få garantier för att den erhåller fullgoda varor till skäliga priser och att den kan få igen sina pengar, därest anledning till reklamation skulle föreligga.

En ytterligare utbyggnad av nätet av automatapparater för städernas del torde för övrigt vara skäligen överflödigt med hänsyn till de inköpsmöjligheter som redan står till buds i automater och butiker med förlängt öppet-hållande. För landsbygdens del åter kommer denna form av försäljning knappast att få aktualitet.

Det torde till sist böra understrykas, att intet tyder på att allmänheten skulle ha några önskemål om en utvidgad automathandel.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 162 med förslag till lag om ändring i butikstängningslagen måtte avslå förslaget om frigörande av automathandeln.

Stockholm den 24 april 1956

E. Nygren

Eric Nilsson
